

Munkácsy Mihály megdöbönt? levele Szmrecsányi Miklósnak

2010 április 30. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Kedves Barátom, Egy igen diskkrét ügyben vagyok kénytelen sürg?sen írni hozzád, mint a m?vészeti dolgokat intéz? köröknek, azt hiszem, egyik legilletékesebb és behatóbb tagjához; de egyszerasmint mint barátomhoz is, a kihez a leg?szintébb bizalommal közeledek abban a meggy?z?zésben, hogy közleményemet elébb magad komolyan meggondolod, és azután kizárólagosan csak azokkal közlöd, a kikt?l ezen ügy elintézése függ.

A dolog ebben áll. Én, mid?n azon meggy?z?désre jutottam, hoy dacára a magas kormány közrem?ködésének, nem szerezhettem meg régi munkáimból azon monumentálisabb m?vek valamelyikét is, mellyel méltó helyet foglalhattam volna el a magyar m?vészet fejl?dési stadiumát jelz? köztéren – a milleniumi m?kiállításon, azon kérdés állott el?ttem: vagy tökéletesen kimaradni, vagy pedig egy újabb monumentális m?vet alkotni, a melyhez aztán más változatos m?veket csoportosíthatok. Megvallom, hogy az els? pillanatban azon gondolat, hogy egy monumentális m? elhelyezése, már dimenziója miatt is, mindig kérdéses, ha annak biztos rendeltetése nincs, némileg elbátortalanított.

Azonban, mid?n az id? telt és az elhatározást tovább halasztani nem lehetett, hozzáfogtam az „Ecce Homo”-hoz.

Az ember sohase tudja, mi lesz a leglelkesebb és biztatóbb inspirációjának a végeredménye, a miért is a képet nem anonsiroztam offciell a kiállításra, mert sorsára akartam bízni, ha sikerül vagy nem, a szerint intézkedni vele, de dolgoztam rajta kedvvel és mindig azon bizalommal, hogy édes testvére lesz a régieknek. Most, mid?n a kép el?rehaladt stádiumában van, merem reményleni, hogy nem csalódom.

Az eladási gondok és nyugtalanító érzelmek munka közben hála Istennek úgy elt?ntek, hogy rá sem gondoltam. De utóvégre is, ez sem elhanyagolandó oldala a pictúrának. Megvallom, hogy jobb pillanataimban azt gondoltam, hogy még szeretném ha otthon maradhatna a kiállítás után, de azt is megvallom egész ?szintén, hogy alig merem ezt reményleni, és pedig azért, mert a magyar kormány csak nem régen fizetett nagy összeget nekem egy m?vemért, tehát most másokon a sor és így megnyugodtam az inconnu gondolatában.

Most azonban egy körülmény kényszerít megszólalni és éppen ez tulajdonképpen tárgya levelemnek. T. i. egy ajánlatom van a képre kétszázötvenezer frankért, de azon föltétel alatt, hogy a kép nem a kiállításban, hanem külön legyén kiállítva.

Képzeld most helyzetemet, sürgönyileg kérnek választ. Az ajánlat igen komoly és fontos rám nézve és nagyon el?nyös a nélkül a konditio nélkül, a mit jeleztem, de avval igen megfontolandó.

Kértem néhány napi megfontolási id?t, a melyet arra használok, hogy neked jelezzem. Fontold meg és ha lehet?nek és kivihet?nek találod szándékomat, közöld azt a magas kormánnyal.

Én tudniillik hajlandó vagyok nagy áldozatot hozni azért, hogy a kép kiállításban legyen, de 150.000 azaz százötven ezer frankért, tehát 100.000 száz ezer frank differenciával a kormánynak átengedném.

Kérlek, intézkedj rögtön. Reményilem, hogy a magas kormány méltányolni fogja az anyagi áldozatkészségemet és ilyen kivételes körülményben rögtön határozhat.

Mindenre kérlek, válaszolj levelem vételekor sürgönyileg, hogy tájékozva lehessen némileg el?legesén is.

Azon esetre, ha a nagy kép nem lenne is a kiállításban, érdekes csoportot állíthatnék újabb képeimből és a két nagy Krisztus képnek általam festett reduktióját fél nagyságban, ezeken kívül a régiekből „Mozart halála” eredetijét.

Éppen midőn befejezésénél vagyok e levélnek, kaptam egy sürgőnyt, melyben haladéktalanul kérnek választ. Ezért kaptál ma egy sürgőnyi alarmot. De megvallom, hogy majdnem directe igennel válaszoltam, mert nekem 100.000 frank nagy differencia, és ha azt minden reflexió nélkül felajánltam, azt csakis azon hazafiúi kötelesség sugallatának tulajdonítom, melylyel nemzeti ünnepünk és művészeti közös érdekünk iránt viseltetem. De bocsáss meg, ha most itt egy egészen ?szinte vallomást teszek.

Midőn a kormány azon szándékának adott ki fejezést, hogy a ...ah, kifogyott a papirosom, de jobban is szeretem. Egy kicsit panaszkodni akartam, de majd máskor, mert most se papiros sem idő. Reményilem, hogy mielőtt e soraimat megkapod, válaszodat sürgönyömről megkapom, mert megvallom, a hosszas bizonytalanság arra kényszerítene, hogy engedjek.

Üdvözöl mindig ?szinte barátod

Munkácsy (1895)

mno.hu

[Tweet](#)

Raffay Ernő ajánlásával
Kortörténeti dokumentumgyűjtemény,
készült jelképesen **1919** sorszámozott példányban

Hangoskönyv CD melléklettel

Ajánló